

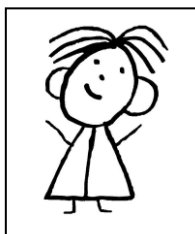
Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Školský učebný plán Školské učebné osnovy (ľahký stupeň mentálneho postihnutia) (prípravný ročník)

Platný od 01.09.2016

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Názov a adresa školy	Špeciálna základná škola Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva IČO 35984848
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie - pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	variant A - prípravný ročník + 9 ročníkov variant B - prípravný ročník + 10 ročníkov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
Riaditeľka školy	Mgr. Gabriela Fuňáková
Kontakty	Telefónne číslo: 045/545 5347 Fax : 045/545 5347 E -mail : szsdetva@gmail.com
Zriaďovateľ	Okresný úrad Banská Bystrica Nám. L. Štúra 974 05 Banská Bystrica
Kontakty	tel. 048/4306 601, fax 048/4306 609
Platnosť	01.09.2016
Prerokované v pedagogickej rade	23.06.2016
Prerokované v rade školy	31.08.2016

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Obsah

I. Školský učebný plán

II. Školské učebné osnovy pre prípravný ročník - ľahký stupeň mentálneho postihnutia

Prílohy

Metódy a formy práce

Časová dotácia vyučovacieho predmetu Slovenský jazyk a literatúra

Časová dotácia vyučovacieho predmetu Pracovné vyučovanie

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

I. Školský učební plán

Učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským												
Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	Prípr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5	58
						1	2	2	2	2	2	11
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
		1										1
rozvíjanie grafomotorických zručností	2											2
												79
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	informatika						1	1	1	1	1	5
												53
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
				1	1							2
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
	dopravná výchova		1	1	1	1						4
												17
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
												16
Človek a hodnoty	etická / náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
												5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31
		1	2	1								4
												35
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
					1	1	1					3
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
												23

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
										1	1	1
												23
Spolu povinná časť		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a celkový počet vyučovacích hodín je presne určený.
- Vyučovací hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
- V prípravnom ročníku vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
- V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 6 žiakov. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
- V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
- Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
- Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
- Vyučovací predmet dopravná výchova sa podľa poveternostných podmienok vyučuje prakticky, v exteriéri (blízke i širšie okolie školy).

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

9. Voliteľné hodiny učebného plánu sú použité na posilnenie povinných predmetov (upevňovanie, utvrdenie a zhrnutie učiva) – v učebnom pláne sú vyznačené červenou farbou.

II. Školské učebné osnovy

Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý vyučovací predmet. Vychádzajú zo štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Obsahujú:

1. Charakteristiku predmetu, jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele, predmetové spôsobilosti, vychádzajúce z kľúčových spôsobilostí.
3. Obsah a témy, prostredníctvom ktorých sú kompetencie rozvíjané.
4. Proces – charakteristiku vyučovacieho procesu.
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania (viď prílohy).

Prípravný ročník

ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI

počet hodín ročne 8x40 (vzhľadom na ŠVP rozšírené o 1 vyuč. hodinu)

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Skutočná komunikácia predstavuje vždy sociálnu interakciu, nemožno ju od poškodenia sociálnych zručností oddeliť. Rozvíjanie schopnosti komunikovať je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov s mentálnym postihnutím.

Cieľom vyučovacieho predmetu **rozvíjanie komunikačnej schopnosti** je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačnej schopnosti s atribútmi prostriedku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich spoznávanie zo správania iných ľudí

Na každom stupni vyučovania predmetu, nezávisle od spôsobu komunikácie žiaka, je potrebné rozvíjať jestvujúcu schopnosť komunikácie v zmysle sociálnej komunikácie, jej posúvanie na vyššiu vývinovú úroveň a generalizácia naučených schopností na nové situácie.

Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku žiaka, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa na rozvíjaní a upevňovaní komunikačnej schopnosti žiaka podieľajú všetky vyučovacie predmety v prípravnom ročníku.

CIELE

- Zapájať sa do skupinovej činnosti, počúvanie príbehu,
- dokázať počúvať v nerecipročných situáciách, napr. rozhlas, príbehy, video,

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

- dokončiť vlastnú úlohu v skupine, bez intervencie učiteľa,
- potichu počúvať ostatných,
- počúvať deti a dospelých,
- pýtať sa a reagovať na otázky a komentovať to, čo sa povedalo,
- dokázať sa sústrediť na jeden zvuk, napr. hlas spomedzi iných,
- počúvať a nasledovať inštrukcie a usmernenia.

OBSAH

Ciele dosahovať rozmanitými spôsobmi, podľa individuálnych možností a schopností žiaka, ním preferovaných aktivít a vychádzajúc z tvorivosti učiteľa a prirodzených možností sociálneho a komunikačného prostredia školy.

Vyučovaciú hodinu navýšenú v ŠkVP venovať upevňovaniu predpísaného učiva, rozprávaniu podľa obrázkov a čítaniu detskej literatúry.

PROCES

Rozvíjanie komunikácie sa deje u detí neustále, počas celého vyučovania. Realizuje sa na každej vyučovacej hodine, na každom vyučovacom predmete (na rôznej úrovni a v rozličnej miere). Podnecuje rozvoj pamäti, pozornosti, obrazotvornosti.

Rytmizovaním básničiek, riekaniek a nácvikom pohybovo-rytmických hier rozvíjame nielen pohybové schopnosti a zručnosti, ktoré spätne vplyvajú na vývin reči.

ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ

počet hodín ročne 2x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet rozvíjanie grafomotorických zručností má vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím špecifický charakter z hľadiska samotných cieľov a obsahu, ale aj foriem, metód a používaných prostriedkov.

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety v prípravnom ročníku.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností, okrem písacích nástrojov (voskový pastel, kriedy, suchý pastel, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová.. Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

CIELE

- Nadobudnúť prvé skúsenosti v používaní písacieho nástroja,
- rozvíjať jemnú motoriku,

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

- vypestovať správny návyk držania písacích potrieb,
- viesť žiaka k správnej pozícii tela pri písaní.

OBSAH

Používanie oboch rúk pri cvičení jemnej a hrubej motoriky.

Nácvik uchopovania písacieho nástroja (voskový pastel, krieda) do dlane.

Čmáranie na zvislú plochu (tabuľa).

Nacvičovanie uchopovania písacieho nástroja (pastelky, ceruzky) prstami, zanechávanie stopy na podložke/papieri.

Čmáranie, opakované čmáranie dominantnou rukou.

Kruhové čmáranie.

Čmáranie vertikálnym smerom - k hornej a dolnej časti papiera bez prerušovania.

Čiary, kruhy, špirály, vlnovky, oblúky, slučky, ovály.

PROCES

Rozvíjaním elementárnych grafických zručností pripravujeme žiaka na výučbu písania. Využívame vymaľovánky, prstomaľbu, maľbu štetcom, kresbu, modelovanie.

Učíme žiakov sústrediť sa na prácu a zotrvať pri nej určitý čas, ktorý postupne predlžujeme. Zápästie uvoľňujeme rozličnými cvikmi, ktoré dopĺňame básničkami a riekankami.

Dáme možnosť deťom pracovať na tabuli, na grafických tabuliach, na papieri. Využívame kriedu, farbičky, voskový pastel, rudku, fixky, ceruzku.

MATEMATIKA

počet hodín ročne 3x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Poňatie vyučovania matematiky žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je v súlade s poňatím vyučovania matematiky žiakov na bežnej základnej škole.

Vyučovanie matematiky sa snaží všetkým žiakom, spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni, poskytnúť adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a aj budúceho pracovného pomeru.

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch. Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szs mierudt.edu.sk

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka.

Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka.

CIELE

- Rozvíjať schopnosť triediť predmety, vlastnosti podľa určitých kritérií, ako predpokladu rozvíjania základných matematických zručností a návykov,
- utvárať základné matematické predstavy,
- vedieť počítať od 1 do 5,
- rozlišovať niektoré základné geometrické tvary.

OBSAH

Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Vzťahy: málo – veľa, viac – menej, malý – veľký.

Vzťahy: dopredu - dozadu, hore - dole, vpravo – vľavo.

Priradovanie predmetov k rovnakým predmetom.

Priradovanie predmetov k tomu čo ich dopĺňa.

Skladanie častí z celku.

Počítanie po jednej do 5.

Triedenie číslíc.

Priradovanie čísla k množstvu.

Priradovanie množstva k číslu.

Rozlišovanie a triedenie tvarov: kruh, štvorec.

Vyhľadávanie rovnakých obrázkov.

PROCES

V prípravnom ročníku si žiaci prostredníctvom manipulácie s reálnymi predmetmi, prostredníctvom reálnych situácií osvojujú základné logické operácie, ktoré sú východiskom pre ďalšie matematické zručnosti.

Pri triedení predmetov sa snažíme, aby žiak rozpoznal ich najdôležitejšie vlastnosti a podľa nich ich aj rozdelil. Náročnosť zvyšujeme od ľahko rozlíšiteľných predmetov až po podobné. na základe merania.

Využívame predmety reálneho života, ktoré žiak dobre pozná.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Žiaci sa prostredníctvom manipulácie s konkrétnymi predmetmi učia postupne počítať od 1 do 5 (počítanie prstov na ruke, ceruziek a pod.), nevyžadujeme písanie číslíc, naučíme ich číslice čítať a priradovať k množstvu 1- 5.

VECNÉ UČENIE

počet hodín ročne 1x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vecné učenie v prípravnom až 3. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou.

Cieľom vecného učenia je dať žiakom najzákladnejšie vedomosti o prírode, spoločnosti a našej vlasti. Z tohto cieľa vyplývajú predovšetkým úlohy rozumovej výchovy.

Myslenie žiakov sa rozvíja na základe zmyslového poznávania, postupne sa prechádza k jednoduchým konkrétnym myšlienkovým operáciám. Na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami alebo s ich modelmi a s vyobrazenými materiálmi sa žiaci učia chápať význam vecí, ich vlastností, vzájomné vzťahy a súvislosti medzi nimi.

V učive, usporiadanom podľa ročných období, žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Vo vyučovaní vecného učiva sa vytvárajú a upevňujú zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci si osvojujú základné pravidlá kultúrneho správania, utvára sa ich vzťah k spoločenskému a súkromnému vlastníctvu, uvedomujú si význam spolupráce a vedú sa k nej. Vytváraním citových väzieb k spolužiakom, ku škole, k domovu, k obci a k vlasti sa vecné učenie podieľa na mravnej výchove žiakov.

Prostredníctvom realizácie dopravnej výchovy sa utvárajú a prehľbujú základné poznatky žiakov o dopravných prostriedkoch a návyky dodržiavať ich v praktickom živote.

Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke.

Témy obsahu vecného učiva sú prostriedkom hlbšieho poznávania slovenského jazyka, rozvíjania slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Vecné učenie poskytuje aj námety na pracovné vyučovanie, na praktické činnosti žiakov (modelovanie, kútik živej prírody a pod.).

Hlavným zdrojom poznania sú jednoduché pozorovania prírody a spoločenského diania na vychádzkach, v kútiku živej prírody, pri sledovaní a vedení kalendára prírody; jednoduché pokusy a praktické činnosti, premietanie diapoziťívov a filmových slučiek. Učiteľ volí primerané špeciálno-pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov. Uplatňuje sa výchova žiakov k spolupráci, ktorá sa chápe ako príprava postihnutého žiaka na život v spoločnosti a ako prostriedok socializácie žiakovej osobnosti.

CIELE

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

- Poznať osobné údaje,
- orientovať sa v čase a priestore,
- spoznávať prírodu v priamom kontakte,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

OBSAH

Základná orientácia

Svoje meno, priezvisko.

Orientácia v priestore: trieda, budova školy.

Spoznávanie zariadenia triedy.

Porozumenie najjednoduchším časovým údajom a vzťahom: deň-noc, svetlo – tma.

Spoznávanie vlastného tela: ukázanie aspoň troch pomenovaných častí svojho tela.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: pes, mačka.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď.

Pojmy: vtáky a hmyz.

Rastliny: kvety a stromy.

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava: výstup a nástup do dopravného prostriedku,

Správanie sa v obchode, rozoznať obchody podľa zamerania - potraviny, hračky.

Úloha lekára a zdravotnej sestry.

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

počet hodín ročne 2x40 (vzhľadom na ŠVP rozšírené o 1 vyuč. hodinu)

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne.

Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti.

V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastností, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce.

Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je prírúčna lekárnica.

V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke **sebaobslužné činnosti** žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky **práce v domácnosti** je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

V zložke **práce v dielni** si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

V zložke **pestovateľské práce** sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu.

Počet hodín pre jednotlivé zložky pracovného vyučovania si škola upravuje podľa podmienok školy a regionálnych možností.

Od 5. ročníka sa pracovné vyučovanie spravidla delí podľa pohlavia. Odporúčame pre dievčatá vyšší počet hodín praktických činností v zložke *práce v domácnosti* a pre chlapcov vyšší počet hodín praktických činností v zložke *práce v dielni*.

Počet hodín praktických činností v zložke *pestovateľské práce* je rovnaký u oboch pohlaví.

CIELE

- Rozvíjať samostatnosť žiaka,
- utvárať základné hygienické návyky a samoobslužné zručnosti,
- utvárať základné návyky pri stravovaní,
- rozvíjať jemno-motorické zručnosti,
- rozvíjať pozornosť a zmyslové vnímanie,
- rozlišovať rôzne materiály,
- adekvátne používať predmety a hračky,
- utvárať základné pracovné zručnosti a návyky,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti pri pestovateľských prácach.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena: nácvik činností a postupov potrebných pri osobnej hygiene.

Používanie hygienických potrieb.

Osvojenie si hygienických návykov podľa pokynov.

Používanie WC (splachovanie), používanie toaletného papiera, vreckovky, hrebeňa.

Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Zapnutie a rozopnutie veľkého gombíka.

Používanie zipsu, patentiek a háčikov s pomocou..

Základné návyky pri stravovaní.

Potreby pre stravovanie: spoznať vlastné a používať ich.

Používanie lyžice pri jedle.

Samoobsluha pri desiatovaní.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi na určené miesto s pomocou.

Čistenie topánok: osvojenie si postupu jednoduchého čistenia topánok.

Vedieť vymeniť uterák.

Používanie štipcov na bielizeň.

Utieranie prachu, zametanie s pomocou.

Pozbieranie smetí do koša s pomocou.

Obsluha bežných domácich audio a video zariadení s pomocou.

Primerané používanie predmetov, hračiek.

Otváranie a zatváranie dvier, okien, zásuviek.

Zapínať a vypínať osvetlenie.

Odskrutkovanie zaskrutkovanie veka pohára.

Púšťanie vody: kohútik, páková batéria.

Rozlíšenie potravín od ostatných predmetov.

Rozlíšenie potravín, ktoré patria do chladničky.

Rozlíšenie odpadkov od iných predmetov.

Jednoduché prestieranie k stolovaniu.

Odkladanie špinavého riadu zo stola.

Utieranie stola.

Odkladanie riadu na určené miesto podľa pokynov.

Rozpoznanie špinavého a čistého riadu.

Základy bezpečnosti v kuchyni.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Manipulovanie s drobným materiálom. Triedenie, priradovanie, porovnávanie, ukladanie predmetov a prírodnín podľa vlastností: farba, veľkosť, tvar, materiál.

Napichávanie, navliekanie a nalepovanie drobného materiálu.

Vytváranie mozaík, vzorov podľa určitého pravidla.

Práce s papierom

Spoznávanie základných vlastností papiera: farba, povrch, hrúbka.

Triedenie, priradovanie a porovnávanie rôznych druhov papiera podľa vlastností.

Práca s papierom: obkresľovanie šablóny, trhanie, krčenie, nalepovanie, zlepovanie, oblepovanie, prekladanie, skladanie a strihanie.

Pečiatkovanie a potláčanie papiera odtlačkami rozličných predmetov.

Montážne a demontážne práce

Triedenie, priradovanie a porovnávanie rôznych druhov stavebníc podľa vlastností: veľkosť, farba, tvar, materiál.

Skladanie a rozkladanie predmetov a stavebníc. Ukladanie na seba, vedľa seba, spájanie, skrutkovanie, zasúvanie a pod.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Skladanie jednoduchého puzzle, mozaiky, domina.

Pestovateľské práce

Starostlivosť o izbové rastliny: polievanie, odstraňovanie odumretých častí rastlín, kyprenie pôdy, ošetrovanie listov.

Oboznámenie sa so sadením, klíčením a rastom rastlín.

Sadenie semien do kvetináčov: tráva, hrach, fazuľa.

Pozorovanie prírody v parku, v sade a v záhrade.

PROCES

Žiaci prípravného ročníka si predovšetkým osvojujú základné hygienické a samoobslužné návyky primerane k svojej úrovni.

HUDOBNÁ VÝCHOVA

počet hodín ročne 1x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom je potrebné rešpektovať ich hudobné schopnosti a zručnosti.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

CIELE

- Rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie,
- rozvíjať sluchovú diferenciáciu,
- rozvíjať senzomotorické schopnosti.

OBSAH

Počúvanie reprodukovanej hudby (výber žánrov a voľba intenzity primerane a podľa výberu žiakov s pomocou učiteľa).

Postupné privykanie na pasívne vnímanie zvukov vyludzovaných na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária, vzbudenie záujmu o vyludzované zvuky Orffovho inštrumentária

Detské rečňovanky, vyčítanky, piesne o prírode, o zvieratách, hudobné rozprávky, skladby (napr. uspávanka, pochod) a detské pohybové hry.

PROCES

Vzbudíme u detí záujem a radosť z detskej hudby. učíme ich používať hlas. Vyberáme piesne, ktoré sa deti ľahko učia, hlavne jednoduché ľudové piesne. Snažíme sa s deťmi spievať každý deň. Vzbudíme tým dobrú náladu a príjemnú atmosféru, ktorá je veľmi dôležitá pre deti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

počet hodín ročne 1x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdzanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka.

Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

CIELE

- Rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- rozvíjať motoriku rúk a prstov,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu,
- rozvíjať percepciu,
- rozvíjať zmyslové vnímanie.

OBSAH

Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, voskový pastel, suchý pastel)

Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov.

Voľné kreslenie: čiary, oblúky, kruhy, veľkým aj malým pohybom.

Maľba (štetec, tampón, drevko, prsty / akvarelové farby, temperové farby)

Základné zručnosti v práci so štetcom a farbami.

Liatie, kvapkanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbou.

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto)

Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vyťahovaním.

Manipulácia s modelovacími materiálmi: vykrajovanie, šúľanie, vytváranie guľôčky, valčeka z plastelíny na stole a v dlani.

Vytváranie modelov jednoduchého tvaru z modelovacej hmoty, podľa vzoru.

Ukladanie vytvoreného tvaru na príslušnú šablónu.

Vytváranie modelov z piesku pomocou formičiek.

Používanie štipcov: vyštipnúť malé kúsky z plastelíny.

PROCES

Precvičovanie motoriky rúk a prstov: mávanie, tleskanie, krúženie, hladkanie rôznych materiálov.

Žiaci pozorujú a zbierajú na vychádzkach prírodné materiály: kamienky, halúzky, plody, listy a pod., pozorujú ich, triedia a porovnávajú, zoskupujú, vtlačajú do vhodných materiálov - hlina, sadra, plastelína.

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

počet hodín ročne 2x40

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, t. j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej a športovej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej a športovej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriaďovať motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionalite, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

Podľa regionálnych podmienok a možností školy odporúčame zaradiť predplaveckú a plaveckú prípravu, lyžovanie, korčuľovanie, florbal a iné pohybové aktivity.

CIELE

- Upevňovať základné hygienické návyky v súvislosti s telesnou a športovou výchovou,
- rozvíjať komunikačnú schopnosť,
- prijať stanovené pravidlá,
- vytvárať sebakontrolu,
- prispôbiť sa požiadavkám skupiny,
- ☐ - uvedomovať si vlastné telo v súvislosti s telovýchovnými aktivitami,
- rozvíjať koordináciu oko - ruka.

OBSAH

Podávanie lopty učiteľovi, podávanie lopty spolužiakovi.

Sezónne činnosti v zimnom období - hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období aj plávanie.

Pri pohybových aktivitách sa využívame hry orientované na kooperáciu s učiteľom, hry orientované na koordináciu pohybov končatín napodobňovaním učiteľa alebo s pomocou.

Hry zamerané na rozvoj rovnováhy, lateralitu.

Hry zamerané na telesnú schému – hlava, krk, chrbát, ramená, kolená, chodidlá.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

PROCES

Činnosti sa zameriavajú na upevňovanie zručností, ktoré žiak ovláda, na ich rozvíjanie a zdokonaľovanie.

PRÍLOHY

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

METÓDY A FORMY PRÁCE

- metódy motivačné (rozhovor, rozprávanie, demonštrácia, problém a pod.)
- metódy expozičné -
 - monologické slovné - opis, rozprávanie, prednáška, vysvetľovanie
 - dialogické slovné - rozhovor, beseda, dramatizácia
 - demonštračné metódy - demonštrácia obrazu, filmu, pohybu, činnosti
 - pozorovanie - javu, situácie
 - manipulácia s predmetmi - práca s didaktickým zameraním, hra ako metóda
 - problémové metódy - projekty
 - metódy samostatnej práce - samostatná práca s knihou, samostatné štúdium
 - metódy mimovoľného učenia - preberanie názorov, postojov, záujmov, napodobňovanie činností
- metódy fixačné (opakovanie, precvičovanie)
- metódy diagnostické, klasifikačné (ústne, písomné, praktické skúšanie)
- metóda viacnásobného opakovania (umožnenie čo najpresnejšie prijať informáciu),
- metóda multisenzorického sprostredkovania (možnosť prijímania informácie viacerými zmyslami),
- metóda intenzívnej motivácie (vyvolať čo najväčšiu motiváciu pre žiadané aktivity),
- metóda pozitívnej psychickej tonizácie (snaha o vytvorenie psychickej pohody žiaka),
- metóda edukácie pomocou počítača,
- metóda využívania inštrukčných médií (textové, optické),
- metóda striedania aktivít a relaxácie,
- iné.

Výchovné metódy

- metóda objasňovania,
- metóda presvedčovania,
- metóda vnucovania,
- metóda príkladovania,
- metóda cvičenia,
- metóda upevňovania,

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

- metóda pochvaly,
- metóda odmeňovania,
- metóda donucovania,
- metóda obnovenia,
- metóda vyčítovania.

Formy práce z hľadiska počtu žiakov:

- hromadné,
- skupinové,
- individuálne,
- zmiešané.

Formy práce z hľadiska miesta:

- v bežnej triede,
- v počítačovej učebni, v dielni, v cvičnej kuchynke,
- v prírode.

Formy práce z hľadiska časového trvania:

- vyučovací hodina v triede - 45minút,
- vyučovací jednotka na exkurzii, vychádzke.

Časová dotácia vyučovacieho predmetu Slovenský jazyk a literatúra

	rozvíjanie komunikačných schopností	rozvíjanie grafomotorických zručností	Jazyková komunikácia	Komunikácia a sloh	Čítanie a literatúra
prípr. ročník	8	2			
1. ročník			3	1	4
2. ročník			3	1	4
3. ročník			3	1	4
4. ročník			3	1	4
5. ročník			4	1	3
6. ročník			4	1	3
7. ročník			3	1	3
8. ročník			3	1	3
9. ročník			3	1	3

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Časová dotácia vyučovacieho predmetu Pracovné vyučovanie

	sebaobslužné práce	práce v domácnosti	práce v dielni	pestovateľské práce
prípr. ročník	1/mes.	1/ mes.	5/mes.	1/mes
1. ročník	1	2	7	2
2. ročník	1	2	7	2
3. ročník	1	2	7	2
4. ročník	1	3	10	2
5. ročník	1	4/chl., 9/diev.	9/chl./4 diev.	2
6. ročník	1	4/chl., 9/diev.	9/chl./4 diev.	2
7. ročník	1	4/chl., 9/diev.	9/chl./4 diev.	2
8. ročník	1	4/chl., 9/diev.	9/chl./4 diev.	2
9. ročník	1	4/chl., 9/diev.	9/chl./4 diev.	2